

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Ad Quæst. 42. part. 3. Decisio XCV. Permutationem status non amittitur
privilegium compatibile cum statu mutato secus si sit incompatible.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

Ad Quæst. 42. part. 3.

DECISIO XCV.

Per mutationem status non amittitur privilegium
compatibile cum statu mutato, secus si sit incom-
patible.

Illustriss. Seraphino.

Lovanien. Juris nominandi.

Mercurii 26. Junii 1602.

SUMMARIUM.

- 1 Appellatione beneficiorum in privilegiis non continentur beneficia in Cathedralibus. vide contrarium num. 7.
- 2 Omnis dispositio intelligi debet rebus sic stantibus. Et num. 10.
- 3 Mutato statu Ecclesiarum, censeri debet immutata dispositio, ita ut non cadat sub indulto ipsis Ecclesiis prius concesso, declarata tamen, ut nu. 10. Et 12.
- 4 Inexpectativis, Et mandatis de providendo, tempus vocationis, Et executionis attendi debet.
- 5 Qui habet mandatum de providendo ad beneficium simplex, non potest illud acceptare, si postea effectum fuerit gratuum.
- 6 Facultas nominandi ad beneficia non trahitur ad nova erecta.
- 7 In dispositione qualibet semper censetur reservatum ius tertii.
- 8 Pensio concessa super Collegiata, quæ postea erigitur in cathedralem, non remanet extincta.
- 9 Per mutationem status non extinguitur privilegium, quod est compatibile cum statu mutato, secus si sit incompatible ut num. 12.
- 10 Ecclesia juris patronatus si in Collegiatam erigatur, patronus in eadem ius presentandi ad prebendas, licet non possit presentare nec Abbatem, nec Episcopum.

Con-

Concessa fuerunt diversa privilegia à diversis Pontificibus Romanis nempe Sixto IV. Leone X. Adriano VI. & Gregorio XIII. Rectori Universitatis Lovaniensis, nec non Decano facultatis artium dictæ Universitatis; scilicet dicto Rectori jus nominandi singulis Prælati, Capitali, Conventibus, & personis Ecclesiasticis secularibus, & regularibus etli Abbati, Episcopi, Archiepiscopi, aut Cardinalatus fungantur dignitate, ad quos vel quæ proviso beneficiorum pertinet, unum clericum ex studentibus, & graduatis dictæ Universitatis, ad unum beneficium Ecclesiasticum, etiam si Canonatus, & Præbenda, administratio, vel officium in Collegiâ, vel Parochiali Ecclesia, vel Capellâ extiterit in rebus temporalibus Domini Maximiliani Austriae Archiducis, & infantis Philippi illius primogeniti, cum modis, & qualitatibus in dicto privilegio expressis, quod fuit per alios Romanos Pontifices confirmatum. Decano vero facultatis artium aliud simile privilegium concessit Leo X. pro nominandis Magistris in artibus, & in eo includit nominationem plura alia loca, in quibus concedit istam facultatem nempe Leodin. Comitatum Loffen. Ducatum Bullonenf. Civitates Cameracenf. Tornacenf. Morinenf. Attrebatenf. & Trajecten. postmodum Adrianus VI. confirmando supradicta privilegia, & in specie in privilegio Decani includit beneficia existentia in Ecclesiis Cathedralibus, & Metropolitanis, fuitque confirmatum cum eadem expressione per Gregorium XIII. & ulterius respectu valoris beneficiorum æquavit Rectorem Universitatis, & Decanum prædictæ facultatis. Evenit postea, ut multæ istarum Ecclesiarum, in quibus competeat Rectori jus & facultas nominandi ad beneficia in eis consistentia, fuerint in Cathedralibus erectæ; unde prætere cæperunt earum Clericus, & Episcopi, extinctum fuisse jus nominandi in dictis Ecclesiis, ex eo præcipue, quod in privilegio concessio Rectori nulla fit mentio Ecclesiarum Cathedralium, & ided appellacione beneficiorum non contineri existentia in Cathedralibus, *s. quamvis, si. de præbend. in 6.* Ided ex Ordine S. D. N. pro sedandis controversiis fuit propositum in Rota dubium, an Rector Universitatis Lovaniensis possit nominare ad beneficia contenta in Ecclesiis, quæ postea in Cathedralibus erectæ. Pro cujus dubii resolutione est advertendum, nunc agi de facultate Rectoris, non autem Decani, nam Decanus habet facultatem expressam ex concessione Adriani nominandi ad beneficia in Cathedralibus & Metropolitanis existentia. Est insuper animadvertendum, videri Rectorem non posse prætere nominationem in Ecclesiis, quæ tempore indulti erant Cathedralibus, cum de illis nulla fit mentio in privilegio, neque in Ecclesiis regularibus respectu beneficiorum regularium, licet enim fiat mentio Prælatorum, Episcoporum, Archiepiscoporum, & Cardinalium, hoc fit tantum ratione personarum, ut etiam isti comprehendantur ratione dictorum beneficiarum, ad quæ competit nominatio, cum fieri possit, ut istæ personæ tales Ecclesias ultra Cathedralibus & Abbatiales possideant, & potuissent prætere prætextu dignitatis

nitatis personalis se non esse comprehensos in Indulto; Et licet super hoc possent qua oriri difficultas ex doctrina Joan. And. allegati pro parte Rectoris; tamen quoniam etiam circumscripto hoc fundamento Domini fuerunt pro Rectoris; Idem super eo non est insistendum, unde tota hæc inspectio restringitur ad illas Ecclesias, in quibus prius competebar jus nominandi, & postmodum effectæ fuerunt Cathedralis, & idcirco videndum, an per hanc mutationem & erectionem in Cathedralis fuerit præjudicatum juri Rectoris, ita ut non possit uti Jure nominandi: Et pro parte Cleri, & Episcoporum deducitur primo ratio supradicta, desumpta ex cap. *quoniam* sitis instantibus, l. *continuis*, §. *cum quis de verb. obligat.*, l. *cum quis*, de *solution. cum similibus*, hincque infertur, quod mutato statu Ecclesiarum, censeri debet immutatio dispositionis, ita ut non cadant sub indulto. Tertio offertur simile expectativarum, & mandatorum de providendo, in quibus debet attendi tempus vacationis, & executionis. *Oldr. consil. 58. Archiep. in Cem. unica num. 37. de concess. prebend.* ubi tradit eum qui habet Mandatum ad beneficium simplex, non posse acceptare illud, quod postea fuit effectum curatum, si non applicatur qualitas expectativa. Quarto quod factum nominandi non debet trahi ad beneficia noviter erecta, *Clem. fin. de rescript. cum consil. 69. Ferrer. consil. 2. num. 5.* Quinto non esse in hac facti specie habendam rationem præjudicii Rectoris, cum hoc eveniat in necessariam consequentiam ex professione Ecclesie, & mutatione status, *Dec. consil. 113. num. 7. & consil. 152. Paris. consil. 22. num. 8. lib. 4.* præcipue cum Indultum remaneat in aliis Ecclesiis quæ remanserunt in suo statu. *Sarnen. in reg. de jure quas. non toll. quest. 1. num. 8.* & potest adduci simile ex deductis coram me in causa *Burgen. quinquenniorum*, & in *Messanen. sub anno 1593.* & in *Salamantina privilegiorum coram bon. mem. Cantuccio in noviss. dec. 759. par. 1.* Sexto allegatur simile de Monasterio existente in termino Archidiaconatus, quod fuerit in Cathedrali, censetur exempta Ecclesia à jurisdictione Archidiaconi, *cap. cum inferior. de major. & obed. cum ibi notat. per Hostiens. num. 11.*

7 His tamen non obstantibus fuit conclusum pro Rectoris, scilicet eum posse nominare ad beneficia existentia in locis, in quibus prius habebat jus nominandi, licet postea fuerint in Cathedrali erecta; nam etiam concessio, quod privilegium Rectoris non comprehendat Cathedralis, nec verum sit, quod tunc in Dominio Maximiliani nullæ essent Cathedralis, neque suffragetur privilegium Decani loquendo de Cathedralibus, cum sit concessum diversæ personæ, & privilegium Gregoriano, quo fit pro hac parte fundamentum, contineat verba potius enunciativa, quam dispositiva; tamen per hanc mutationem Ecclesiarum in Cathedralis, non est dicendum illatum fuisse præjudicium Rectoris, cum in unaquaque dispositione semper censetur reservatum jus tertii, *cap. cum olim de censib. cap. 2. de religiof. dom. Rot. decis. unica de sepulture. in antiq. cum alius, & saci Extravagans 1. & 2. Joannis XXII.* in

tit. de concess. prebend. facit Innocent. in cap. 2. num. 2. de oper. novi nunc. Rebuff. in concord. tit. de reg. ad Prelat. nomina. S. fin. in verbo privilegia ei concessa, qui licet loquatur de privilegio competenti Ecclesie, cujus status immutatus est, tamen ex rationis identitate idem dicens, si alteri tale privilegium competat, & sic videmus quod penitente idem dicens, si ea postea erigatur in Cathedrali, non tamen idem extinguitur, & in hac re amplectenda est distinctio data per Rotam coram me in causa Burgen. quindennorum, in qua dictum fuit, quod per mutationem non extinguitur privilegium, quod est compatibile cum statu immutato, secus si sit incompatible, & in his terminis procedit regula illa, quod dispositio intelligitur rebus sic stantibus.

Confirmantur prædicta argumento à simili, cum in Ecclesia juris patronatus, si in Collegiatam erigatur, patronus retineat jus præsentandi ad præbendas, ut tradit Joan. Andr. in cap. postulat. de jure patron. num. 10. & ibi Abb. num. 5. & licet non possit præsentare Abbatem vel Episcopum, hoc procedit ex eo, quod status iste est contrarius & incompatible cum priori statu, & contradicit originali statui respectu istius effectus, & devenit ad statum, à quo incipere non potest. cap. nobis ubi DD. de jure patron. respectu verò compatible priora jura remanent omnino intacta.

His accedat observantia allegata post erectiones, de quâ fuerunt dati testes extrajudicialiter examinati pro Rectore, cui non obstat renunciatio Ludovici Carriensis, nam ipse elegit potius consequi pacificè Canonicatum in Audomarensi Ecclesia, quàm vigore nominationis prosequi lites cum impensâ gravi & molestiis, sed non idem minus verum est, in aliis Ecclesiis ita fuisse observatum, quod facile erit Rectori per veras & legitimas probationes ostendere, si opus fuerit, ut præsupponitur. Et hanc sententiam confirmat Indultum Gregorii, quod interpretandum est saltem de Episcopatibus de novo erectis, in quibus prius locum habebat nominatio, quod verò revocatur in contrarium de revocatione privilegii, antequam supervenerit erectio Cathedralium, non pertinet ad præsentem discussionem. Et ex his colligitur responsio ad allegata in contrarium, quæ procedunt in his, in quibus status ultimus est incompatible cum priore, ita ut in necessariam consequentiam tollatur jus illud, quod prius competebat, secus verò ubi simul stare possunt priora jura cum statu novissimo. Et ita conclusum pro Rectore.

Ecc 2

AD